

Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w roku 2008.

Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przebiega w różnych obszarach, ponieważ jego problematyka przewija się w wielu dziedzinach aktywności ludzkiej i jest bardzo bogata. Instrumentem, który wyznacza priorytety tej działalności jest ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26.10.1982r. (dz. U. Nr.70 z 2007r. Poz 473 z póź.zm.), oraz akty prawa miejscowego. W Gminie Porąbka do realizacji zadań zawartych w programie powołany jest Pełnomocnik Wójta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, oraz Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w składzie:

- 1) Przewodniczący- Czesław Bułka- Wójt Gminy Porąbka
- 2) Pełnomocnik- Elżbieta Zakrzewska- Specjalista Pracy Socjalnej
- 3) Sekretarz- Wioletta Kliś- Więcek- Pracownik Socjalny
- 4) Członek- Paweł Botko- Funkcjonariusz Policji
- 5) Członek- Piotr Konieczny- Osoba certyfikowana w zakresie prac GKRPA.

Środki finansowe przeznaczone na realizację przedmiotowego programu pozyskiwane są z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż alkoholu dla podmiotów gospodarczych.

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu, udzielanie rodzinom w których występują problemy alkoholowe pomocy psychologicznej, prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą.

W roku 2008 odbyło się **12** posiedzeń komisji, na które skierowano do osób uzależnionych od alkoholu, szkodliwie pijących i członków ich rodzin **99** wezwań, przeprowadzono także **4** wizyty w środowisku. W 2008 roku wpłynęło **36** nowych wniosków, a w sumie prowadzono postępowanie o leczenie odwykowe wobec **60 osób w tym 12 kobiet**. Skierowano **25** osób na badanie biegłych sądowych, celem uzyskania przedmiotowej opinii, z czego badaniu poddało się **18** osób. Do Sądu Rodzinnego w Żywcu skierowano **18** wniosków o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego, natomiast w **14** przypadkach umorzono postępowanie. Zlecono przeprowadzenie **41** wywiadów środowiskowych- alkoholowych, celem sprawdzenia sytuacji życiowej osób mających problem alkoholowy, oraz pozostałych członków rodziny będących we

wspólnym gospodarstwie z osobą pijącą. Wszystkie te osoby były wcześniej motywowane, mobilizowane, a także zobowiązywane do czynnego udziału w zajęciach **grupy edukacyjno - terapeutycznej** dla osób uzależnionych od alkoholu i szkodliwie pijących, która jest finansowana w ramach gminnego programu profilaktyki, a jej uczestnicy w 2008r. spotykali się w czwartki w pomieszczeniach parafialnych parafii pw. N.N.M.P w Porąbce, oczywiście każdy z zainteresowanych mógł wybrać poradnię odwykową poza gminą. Z każdym rokiem rośnie liczba osób korzystających z tej formy pomocy, w 2008 roku stałą grupę tworzyło **25** osób. Cieszy nas fakt, że słyszymy pochlebne opinie na temat poziomu prowadzonych tam zajęć od samych jej uczestników. Nadal działalność prowadziła **Grupa Wsparcia Dla Osób Współuzależnionych**, której uczestnikami są głównie kobiety, także ofiary przemocy. Cotygodniowe spotkania są dla nich możliwością oderwania się od trudnej do zniesienia rzeczywistości, oraz nabycia umiejętności radzenia sobie z problemami jakich doświadczają. Ważne jest poczucie wzajemnego wsparcia i przynależności do grupy. Ta grupa również bardzo umocniła się w 2008r., co jest dużym osiągnięciem, biorąc pod uwagę fakt, że osobom współuzależnionym o wiele trudniej jest zaakceptować swoją sytuację i szukać pomocy wśród innych. Obie w/w formacje biorą udział we wspólnych spotkaniach integracyjnych, wzajemnie poznając swoje potrzeby, problemy, oczekiwania, razem uczestniczą też w wyjazdowych sesjach terapeutycznych. W grudniu 2008 roku z inicjatywy Grupy Wsparcia w Porąbce odbyło się spotkanie wigilijne z Grupą Wsparcia z Czernichowa, które stało się okazją do poznania i wymiany doświadczeń. Tradycyjnie działał też **Punkt Pomocy Rodzinie** stworzony z myślą o świadczeniu pomocy informacyjnej, edukacyjnej, motywacyjnej, psychologicznej i prawnej dla osób uzależnionych, szkodliwie pijących, członków ich rodzin, ofiar przemocy domowej, osób w sytuacji kryzysu gdzie po pomoc informacyjną zgłosiło się **125** osób, udzielono **103** porady psychologiczne, oraz **201** porad prawnych. Punkt konsultacyjny spełnia swoje zadanie, zwłaszcza wśród osób, które mają niski status materialny i nie mogą sobie pozwolić na tego typu płatne usługi. Mieszkańcy naszej gminy chętnie korzystają także z leczenia prowadzonego przez specjalistyczne poradnie w Bielsku- Białej. W 2008r. ilość osób pozostających w leczeniu Poradni Leczenia Uzależnień w Bielsku- Białej to **26**, a Miejskim Ośrodku Terapii Uzależnień Bielsko- Biała ul. Mostowa 1- **8**., Tutaj również z każdym rokiem obserwujemy wzrost osób korzystających z tej formy leczenia i terapii. W roku 2008 zawarto umowę z Izbą Wytrzeźwień w Bielsku - Białej na świadczenie ponadstandardowych usług dla naszych mieszkańców trafiających do w/w placówki, gdzie zostały przyjęte **64** osoby z Gminy Porąbka. GKRPA rozpatrzyła pozytywnie **19** wniosków o sfinansowanie kosztów wyjazdowych sesji terapeutycznych, które są niezbędnym elementem terapii, są to wyjazdy do Międzybrodzia Bialskiego, Kamesznicy, a nawet jedna z sesji odbyła się

na Słowacji. Regularnie odbywały się spotkania **Interdyscyplinarnego Zespołu d/s Przeciwdziałania Przemocy** którego członkami są pracownicy socjalni, kierownik GOPS, pełnomocnik ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, członkowie GKRPA, dzielnicowi KP Kobiernice, pedagodzy szkolni, terapeuci, pracownicy świetlic środowiskowo-integracyjnych, oraz kuratorzy Sądu Rodzinnego w Żywcu, mający w swym obszarze działania Gminę Porąbka. Podczas zebrań zespołu omawiane są przypadki przemocy domowej, przemocy rówieśniczej, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji dzieci, które sprawiają problemy wychowawcze, lecz nie tylko. Spotkania te są okazją do omawiania wszystkich istotnych problemów, z jakimi spotykają się na co dzień członkowie zespołu, wspólnie ustala się sposoby ich rozwiązywania i wypracowuje metody postępowania w takich przypadkach. Plusem tych bezpośrednich kontaktów interpersonalnych, jest dobry przepływ informacji wszystkich służb mających na celu pokonywanie trudności w obszarach problematyki uzależnień. W roku 2008 odbyło się 5 takich spotkań.

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w szczególności dla dzieci i młodzieży, współpraca w tym zakresie z instytucjami, stowarzyszeniami, parafiami, osobami fizycznymi.

W 2008 roku w ramach Ogólnopolskiej Kampanii Zachowaj Trzeźwy Umysł przeprowadzono badanie ankietowe adresowane do uczniów V klas szkół podstawowych i II klas gimnazjów, miało ono służyć określeniu stosunku młodzieży do zachowań ryzykownych. Uzyskane odpowiedzi pozwoliły na postawienie następujących wniosków, że młodzież sięga po używki z braku pomysłów na zabicie nudy i jako ucieczkę od problemów. Dzieci nie mają też odpowiedniej wiedzy, która chroniłaby je przed stosowaniem niebezpiecznych środków odurzających i uzależniających. Inspiracją do sięgania po używki jest ponadto środowisko rówieśnicze, bo solidarność z kolegami i koleżankami nie pozwala na odważne mówienie nie w sytuacjach ryzykownych. Niekiedy problem pogłębiają dorośli pozwalając dzieciom pić alkohol i palić papierosy. Są to zarówno rodzice, jak i wychowawcy w szkole, którzy prawdopodobnie nie reagują na te zjawiska; dzieci wypowiadają się na przykład, że piją na dyskotekach. Postawy dorosłych mogą prowadzić do przekonań dzieci i młodzieży, że picie jest jedną z form spędzania wolnego czasu lub sposobem na kłopoty. Zdarza się, że młodzi ludzie sondują dorosłych i jeśli nie spotykają się ze zdecydowaną negatywną reakcją na korzystanie ze środków uzależniających, przyjmują to jako pozwolenie, a nawet normę. Badania wykazały, że wśród młodzieży niedojrzałej do odpowiedzialnych decyzji są również osoby, które potrafią preferować zdrowy model życia, nie boją się odmówić kontaktu z osobami pijącymi czy palącymi, a także stanąć w obronie słusznych norm i wartości. Wiedzą już wystarczająco dużo, by bronić się przed uzależnieniami i nie wchodzić w sferę zagrożeń.

Gimnazjaliści na pytanie: **Czy zdarzyło Ci się pić alkohol? Jeśli tak, to jaki to był alkohol?**

Odpowiadają: Często; 10, 24 – wynik Ogólnopolski: 10,42

Rzadko; 28,92- 29,12

Bardzo Rzadko; 36,30 32,30

Nigdy; 23,05 25,71

Wyniki te wskazują, że około $\frac{3}{4}$ badanej młodzieży pije alkohol, jest to bardzo niepokojące zjawisko. W każdej z tych grup zdecydowanie dominuje piwo jako rodzaj pitego alkoholu, jednak wśród osób deklarujących bardzo częste spożywanie alkoholu na drugim miejscu jest wódka. Widzimy więc, że mimo prowadzonych różnorodnych działań profilaktycznych jest to wciąż obszar wymagający niezwykle zintensyfikowanych strategii oddziaływań, które powinny być skierowane zarówno do dzieci i młodzieży, lecz także do środowiska w którym funkcjonuje i rozwija się młody człowiek.

Zgodne z harmonogramem zadań na rok 2008, oraz w ścisłym porozumieniu ze szkołami sfinansowano szereg przedsięwzięć w placówkach oświatowych na terenie gminy, do których można zaliczyć 4 konkursy profilaktyczno- edukacyjne, projekty profilaktyczne **„Klasa na medal”**, **„ Omnibus”**, **„ Na turystycznym szlaku”**, **„ Od prehistorii po współczesność- odkrywanie tajemnic ziemi zamiast uzależnień”**, , oraz program **„ Szanuj Zdrowie- Ratuj Życie”**, z pokazem udzielania pierwszej pomocy. Sfinansowano także pierwszą edycję zajęć profilaktycznych dla uczniów gimnazjów **„ Uzależnienie alkoholowe- czynniki chroniące, miejsca poradnictwa i wsparcia na terenie gminy”**. Dofinansowano realizację działań edukacyjno- profilaktycznych prowadzonych w szkołach w ramach **Tygodnia Profilaktyki** w Zespole Szkół w Kobiernicach i Szkole Podstawowej w Czańcu. Zakupiono filmowe pakiety edukacyjne dla gimnazjów, sfinansowano prenumeraty czasopism profilaktycznych dla szkół, a także zakupiono materiały edukacyjne, książki, ulotki, dla uczniów, wychowawców i rodziców. Sfinansowano także zakup odblaskowych gadżetów dla potrzeb zajęć profilaktycznych prowadzonych przez dzielnicowych w pierwszych klasach szkół podstawowych, oraz w przedszkolach. Tradycyjnie Gmina Porąbka po raz szósty uczestniczyła w Ogólnopolskiej Kampanii **„ Zachowaj Trzeźwy Umysł”**- skierowanej do dzieci i młodzieży szkół podstawowych i gimnazjalnych, a także nauczycieli i wychowawców. Głównym celem w/w akcji jest promowanie konstruktywnych postaw, zdrowego stylu życia oraz atrakcyjnych dla dzieci i młodzieży zachowań prospołecznych jako alternatywy wobec wielu patologii, szczególnie picia alkoholu, zażywania narkotyków, oraz stosowania przemocy. W dniach **13 i 14 marca** na sali widowiskowej Domu Kultury w Porąbce odbył się **VI Gminny Przegląd Twórczości Dzieci i Młodzieży „ Zachowaj Trzeźwy Umysł”**. Zadziwiające jest to, że mimo upływu czasu, przegląd nie traci na swej

atrakcyjności i wciąż się rozwija. Dzieci i młodzież zaskakują nas nowymi pomysłami, niezwykłym sposobem wyrażenia emocji poprzez teatr, muzykę i taniec. W 2008 roku jury składało się z osób które na co dzień profesjonalnie zajmują się kulturą i sztuką w Miejskim Domu Kultury w Bielsku- Białej, prawdę mówiąc byli oni pozytywnie zaskoczeni tym co zobaczyli w naszej gminie, a nawet zaprosili do siebie dzieci i młodzież na warsztaty teatralne. Jako organizatorów cieszy nas bardzo, że hasło zachowaj trzeźwy umysł przyjęło się i gromadzi wokół siebie tak wiele osób. Dzieci i młodzież chętnie bierze udział w tym przedsięwzięciu, często sama pisze teksty i miesiącami spędza czas na żmudnych przygotowaniach, aby efekt końcowy był jak najlepszy. Zwycięzcy otrzymują pamiątkowe puchary, a wszyscy uczestnicy drobne upominki przypominające o przewodnim hasle kampanii, aby w każdej sytuacji życiowej umieć zachować trzeźwy umysł.

W 2008 roku odbyła się także **II edycja Gminnego Konkursu dla Młodych Poetów INSPIRACJE 2008**, skierowanego do młodzieży gimnazjalnej i licealnej, którego finał odbył się w maju na sali Domu Kultury w Czańcu, podczas wieczoru poezji zaprezentowane zostały utwory nagrodzonej młodzieży. Trzeba stwierdzić, że takie inicjatywy są bardzo cenne, gdyż młodzież ma możliwość pokazania własnych talentów i rozwijać swój warsztat. Nasza gmina może poszczycić się wieloma zdolnymi młodymi ludźmi. W 2008 roku po raz kolejny ogłoszono konkurs na realizację zadania z zakresu ochrony i promocji zdrowia poprzez prowadzenie zajęć sportowych wraz z programem profilaktycznym, dotację otrzymało **5 Klubów Sportowych**. Finansowano również pozalekcyjne zajęcia sportowe prowadzone z dziećmi i młodzieżą gminy Porąbka w szkołach, które odbywały się w ramach programu profilaktycznego „**Zdrowo Bo Sportowo**”, a jego głównym celem było rozbudzenie wśród dzieci i młodzieży aktywności fizycznej, propagowanie zdrowego i trzeźwego stylu życia, właściwe zagospodarowanie czasu wolnego. W ramach programu zorganizowano **Mistrzostwa Judo** oraz **Dzień Sportu pod hasłem „Radość życia ze sportem”**. W tym również zakresie sfinansowano program zajęć rekreacyjno-sportowych promujących trzeźwy styl życia dla młodzieży zagrożonej patologią, a biorącej udział w zajęciach młodzieżowych drużyn pożarniczych gminy Porąbka. GKRPA była także współorganizatorem Konkursu na Zdobnictwo Bibułkowe, Przeglądu Kolęd, dwóch rajdów młodzieżowych, „**Wiosenne Człapu- Człap**” - w maju 2008 na Górę Żar., oraz „**Beskidzka Jesień**” - w październiku 2008 do Wielkiej Puszcy oba pod hasłem „**Zachowaj Trzeźwy Umysł**”. Rajdy te niezmiennie cieszą się dużym zainteresowaniem i powodzeniem wśród dzieci i młodzieży. Dofinansowano również wnioski dotyczące zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży z terenu Gminy Porąbka, w tym: **4- Zielonych Szkół, Akcji Zima i Lato 2008, półkolonii z programem profilaktycznym „Ciekawe Wakacje”** dla dzieci ze Szkoły Podstawowej w Czańcu, projektu profilaktyczno- rekreacyjnego „**Wygrać Przyjaźń**” dla dzieci i młodzieży ze

Szkoły Podstawowej i Gimnazjum Porąbce, dofinansowano Ogólnoszkolny Rajd Pieszy na Trzonkę dla uczniów SP Czaniec. Współfinansowano funkcjonowanie **czterech Świetlic Środowiskowo- Integracyjnych**, działających na terenie Gminy Porąbka, a stworzonych z myślą o właściwym zagospodarowaniu czasu wolnego dzieci i młodzieży, szczególnie tych z rodzin dysfunkcyjnych. Świetlice usytuowane są w budynkach domów kultury, główne zaplecze kadrowe zapewnione jest przez pracowników Gminnego Ośrodka Kultury w Porąbce. Natomiast ze środków alkoholowych finansuje się zajęcia dodatkowe tj. sportowe, wyjazdy na basen, wycieczki, zajęcia artystyczne, bibułkarstwo, makramę, naukę gry na instrumentach, aktorstwo, teatr, zajęcia komputerowe, oraz imprezy okolicznościowe np. Dzień Dziecka, Mikołaj. Szczególnym powodzeniem cieszą się zajęcia teatralne, dzieci i młodzież biorąca w nich udział prezentuje swoje umiejętności nie tylko na terenie gminy, przygotowuje rozmaite przedstawienia i wystawia je podczas wielu imprez kulturalnych i uroczystości kościelnych, tym samym doskonaląc swój warsztat pracy i zyskując publiczność. W 2008 roku grupy teatralne brały udział w Przeglądach Teatrów w Buczkowicach, Bielsku- Białej, Chełmie i Warszawie. Wielkim osiągnięciem jest udział w Ogólnopolskim Przeglądzie Spektakli Profilaktycznych w Warszawie, gdzie zdobyto **I Miejsce**, oraz **Wyróżnienie**. Oczywiście te wszystkie przedsięwzięcia nie udałyby się, gdyby nie ogromny wkład i zaangażowanie osób pracujących z dziećmi i młodzieżą, instruktorów, nauczycieli i wychowawców. W 2008 roku zrealizowano projekt „**Sztukateria- Edukacja Poprzez Teatr**,” skierowany głównie do dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, w jego ramach odbywały się warsztaty teatralne z aktorami, oraz wyjazdy do Teatru Muzycznego w Gliwicach, Teatru Słowackiego w Krakowie, Teatru Banialuka do Bielska- Białej, projekt zakończyła Konferencja Młodzieżowa „**Sztuka i jej wpływ na rozwój młodego człowieka**”. Założeniem projektu było wyłonienie liderów młodzieżowych, do tworzonego Młodzieżowego Centrum Aktywności Twórczej. W ramach Gminnego programu profilaktyki na 2009 rok przewidziano środki finansowe na adaptację pomieszczenia na młodzieżowe centrum. W 2008 roku złożono też wniosek o środki z Europejskiego Funduszu Społecznego na projekt „**Profilaktyka poprzez teatr**” i w tej chwili rozpoczęła się już jego realizacja. Tak więc trzeba stwierdzić, że jeśli chodzi o tworzenie dzieciom i młodzieży warunków do trzeźwego i zdrowego stylu życia, staramy się wciąż poszerzać ofertę proponowanych zajęć, choć zdajemy sobie sprawę, że nie wszyscy chcą z niej skorzystać.

Rynek Napojów Alkoholowych

W 2008r., członkowie GKRPA przeprowadzili na podstawie Upoważnienia Wójta Gminy Porąbka **10** kontroli punktów sprzedaży alkoholu na terenie Gminy Porąbka, pod kątem przestrzegania zasad zawartych w zezwoleniu na sprzedaż alkoholu. Zgodnie z ustawą o swobodzie działalności

gospodarczej kontrolujący ma obowiązek poinformować przedsiębiorcę o terminie kontroli, dlatego procedura ta sprowadza się do instruktażu na temat przestrzegania przepisów dotyczących sprzedaży alkoholu zawartych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, a także dostarczeniu sprzedawcom materiałów edukacyjnych. Wśród najczęściej stwierdzanych nieprawidłowości można wymienić brak wywieszek informujących o szkodliwości alkoholu, oraz zakazu sprzedaży alkoholu i papierosów osobom nieletnim.

Na wniosek Interdyscyplinarnego Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy, podjęto interwencje w związku ze zgłoszeniem prawdopodobieństwa występowania procederu sprzedaży alkoholu i papierosów gimnazjalistom, przeprowadzono kontrolę sklepu, oraz skierowano w tej sprawie pismo do KP Kobiernice, celem stałego monitoringu tej placówki handlowej w Czańcu. Takie przypadki są trudne do udowodnienia, ze względu na brak osób, które chciałyby złożyć zeznania w sprawie dowodów przestępstwa. Ponadto w związku z dwiema pisemnymi skargami w sprawie łamania zasad sprzedaży alkoholu na terenie Bujakowa, przeprowadzono kontrole wskazanych punktów sprzedaży alkoholu, oraz przekazano pisma w tej sprawie do KP Kobiernice. W ramach działań prowadzonych przez funkcjonariuszy policji KP Kobiernice, zatrzymano **17** nietrzeźwych kierowców i **27** nietrzeźwych rowerzystów. Ukarano mandatami **39** osób, które łamały zakaz spożywania alkoholu w najbliższej okolicy punktu sprzedaży.

W roku 2008 wydano **33** postanowienia na sprzedaż alkoholu, dotyczących ich lokalizacji oraz limitu zawartego w uchwale Rady Gminy Nr II/20/2002 z dn.05.12.2002.

Członkowie komisji w trakcie roku uczestniczyli w konferencjach i szkoleniach. Gmina Porąbka w roku 2008r. tak jak w latach poprzednich współpracowała z Państwową Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Warszawie. Ze względu na prowadzone działania na rzecz profilaktyki i niwelowania skutków uzależnień nasza gmina w 2008 została kolejny raz zaproszona do udziału w **Ogólnopolskiej Konferencji Sieci Gmin Wiodących.**

Przygotowała Pełnomocnik ds. Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
Elżbieta Zakrzewska

